Uredništvo in upravništvo:
Kolodvorske ulice štev. 15.

Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure.

Rokopisi se ne vračajo.

Inserati:
Šeststopna petitvrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanji daje se popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več.

Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 31. V Ljubljani v soboto 5. aprila 1884. **Tečaj I.**

Sv. Oče in italijanska vlada.

Mlado italijansko kraljestvo razvilo se je v protislovji z rimsko cerkvijo, in odkar je v svojo stolnico si izbralo večno rimsko mesto, niso postale razmere med vatikanom in kvirinalom v nobenem oziru prijaznejše. Pač je zazidan predor v mestnem obzidji pri *Porta Pia*, skozi katerega je 20. sept. 1870 ulomil general Cadorna z italijanskimi polki — toda umetnost italijanskih državnikov ni umela niti skušala izpolniti globokega prepada, kateri loči sv. Očeta od zjedinjene Italije.

In v zadnjem času pripetilo se je zopet nekaj, kar bo neizmerno poostrilo obstoječe nasprotje. Ena najbolj veličastnih in blagodejnih ustanov rimskih papežev — in kedo bi mogel trditi, da jih rimska cerkev ni rodila v izobilji? — je vsekako slavnoznana *Congregatio de propaganda fide*, katera ima namen, razširjati katoličanstvo in krščansko omiko med plemeni drugih zemljin. Rodilo se je to glasovito društvo v oni burni dôbi, ko je napredujoče katoličanstvo v Evropi nazaj potisnilo prej zmagonosni protestantizem ter se začelo razprostirati po južni in vzhodni Aziji in po prostornih pokrajinah novega sveta. L. 1622 je ustanovil Gregor XV. propagando, pet let kasneje je njegov naslednik Urban VIII. ji pridružil posebno seminišče: *Seminarium de propaganda fide*, zavod, na katerem se za svojo težavno nalogo pripravlja misijonarski narastaj.

Ali delovanje te korporacije se ni omejilo na strogo verska vprašanja. Tudi oni, ki ne stoji na katoliškem stališči, bode moral hvaležno priznavati velike zasluge rimske propagande v znanstvenem oziru, zlasti na jezikoslovnem in zemljepisnem polji. Njena knjižnica broji blizu 50 000 zvezkov, v svojem muzeji hrani najdragocenejše narodopisno gradivo, in društvena tiskarna, katera izdaje epohalna znanstvena dela, je na svetovnem glasu. Smelo trdimo, da se nobena napredna država ne more odtezati moralni dolžnosti, krepko podpirati poslovanje znamenite rimske propagande.

Drugače sodi v tej zadevi italijansko ministerstvo. Deset let se ni upalo, dotakniti se društvenega premoženja, toda *l'appetit vient en mangeant*, finančni minister italijanskega kraljestva ni posebno zbirčen v svojih operacijah, in tedaj se je pred štirimi leti pričela pravda zoper rimsko propagando. Začetkom februvarija t. l. iznenadil je kasacijski dvor ves izobražen svet z nepričakovano razsodbo, da se država na podlagi člena XI. zakona o cerkvenem premoženji z dné 7. julija l. 1866. polasti nepremične imovine te verske korporacije ter odškoduje kongregacijo z — italijansko državno rento! Pravna podlaga te razsodbe je več nego dvomljiva — toda po vsem jasna je velika izguba, katera vsled tega zadene vso ustanovo in njeno bodočnost. Kajti 30 odstotkov društvenega premoženja pripade takoj državni blagajnici, mestu gotovega nepremakljivega imetja pa dobi v roko negotovo italijansko rento, in kedo more biti porok, da se navzlic ugodnemu denarnemu stanju sedanje Italije jutri renta ne razveljavi, ali da se ne sklene postava, katera propagandi odtegne premično premoženje ravno tako, kakor so ji odvzeli nepremična posestva. Denarni polom v Italiji — in osušena je veja na drevesu katoliške cerkve, katera je 260 let neprestano podajala najplemenitejši sad človeški omiki!

Nepristranskemu opazevalcu svetovne povestnice razodeva se čudna prikazen, da je pri romanskih narodih baš cerkvena politika tolikokrat v protislovji z verskim prepričanjem narodne večine. Ljudstvo samo na sebi je večjidel strogo vdano svoji veri — v parlamentih pa in v vladnih krogih, v upravi in v zakonodajstvu nadvladujejo nazori, ki so čestokrat naravnost sovražni pozitivni veri. Merodajne so v tem oziru zlasti velikomestne naselbine — njih vpliv nadkriluje mnenje prostega seljaka in meščana. Toda prej ali slej se probudi verska zavednost, in naravna večina se polasti, mnogokrat na silovit način, svojega prava. Naj italijanska vlada ne greši preveč na dosedanjo apatijo katoliških volilcev! Uže sta poudarjala dva časnika, ki sta v tesni zvezi z rimsko kurijo, *Moniteur de Rôme* in *Osservatore romano*, da sedanji papež, od vsega sveta spoštovani Leo XIII., resno misli, ostaviti Rim ter preložiti svoj sedež v kako drugo državo, kjer se ne bode toliko zaprek stavljalo njegovi osobni prostosti in njegovemu vzvišenemu dostojanstvu. In tak korak bode imel svetovne posledice, navzlic vsemu zaničljivemu roganju semitskega časopisja! Italijanska stolnica bode dobila smrtni udarec, *Roma — caput mundi* zgubila bo dosedanjo veljavo. In papež, katerega je radikalna nestrpnost prognala z svojega zgodovinskega sedeža, se ne dá primerjati svojim slabotnim prednikom, ki so v avignonskem prognanstvu oskrbovali koristi francoskega dvora. Zgodovina nam pripoveduje o Rolandu Baudinelliju, duhovitem Aleksandru III., ki je pred Friderikom Rudečebradcem tudi pobegnil na Francosko, toda vrnivši se ustanovil na Italijanskem ono lombardsko zvezo, ki je v krvavi borbi pri Legnanu v prah zdrobila ponosnega Štavfovca svetovno gospodarstvo. In še drug glavar katoliške cerkve se vsiluje našemu spominu: baš s tujine, na cerkvenem zboru ob rodanskem bregovji je jekleni Inocenc IV. smrtno zadel velikega nasprotnika Friderika II., ki se je zamán trudil, zediniti Italijo — v nasprotji s papeštvom!

Toda, utegne nam kedo oporekati, časi se spreminjajo in one podobe, vzete iz velike preteklosti srednjeveške, ne morejo se ponavljati v devetnajstem veku. Priznavamo, ali tudi zgodovina ima svoje analogije in gorjé onemu, ki nepremišljeno ali predrzno greši zoper njena vekovita načela. Skrajni čas je, da to prepričanje prodere v merodajnih krogih sosedne nam Italije!

Listek.

Dunajska pisma.

Za Boga svetega, kaj Vas je motilo, gospod urednik, da ste me sè svojo nepotrpežljivostjo šli spravit v táko strašno zadrego! Groza me je obšla, ko sem zagledal v Vašem listu od besede do besede natisneno vse, kar sem bil pisal samo Vam in drugemu nikomur. Kaj počnem, če pride zdaj nadme slovenskih jezikoslovcev in pisateljev roj — to je do malega vsi izobraženi Slovenci? Vi ne veste, kako krotak sem postal, če sem bil kedaj preširen, in kako miroljuben! (Ali miruljubiv, kakor pišete po novem Vi, ki ste mi mojo miroljubnost izpreminili v miruljubivost.) Jaz da bi komu očitno zabavljal? da bi si rokave vihal ter na boj in pretep pozival mimogredoče? A sedaj, ko se bode bralo prvo moje dunajsko pismo, kdo ne poreče, da iščem zdražbe? In vendar bi bil zadovoljen, ko bi me pustili, da mirno v svojem kotiči čepé razlagam svojo modrost, kakor kaka branjevka Ljubljanska, ki kje za zidom prodaja svoje drobnice. Sedaj pa se mi na videz po pravici poreče, da zabavljam prvič učenjakom jezikoslovcem slovenskim, ko tožim, da uboga slovenščina nima mirú pred njimi, da ji dajó od „dné do dné drugo lice“. Pošten človek ne reče ničesar, kar ni res; a tisto pa tudi ni nikjer zapisano, da mora reči vse, kar je res, in to celo javno, pred vsem svetom. Drugič sem razdražil slovenske pisatelje, ko pravim, da se dandanes vse nekako drugače piše, nego se je nekdaj; to že vsak sam ugane, kako je umeti té na videz nedolžne besede. Po pravici se mi bode sedaj gledalo na prste, z veseljem se mi bode zabeležila vsaka hiba in napaka, dà, vsaka tudi najmanjša slabost. In kaj porekó celo slovenski feuilletonisti? Tiste „ocvirke“ objavili ste meni v veliko nesrečo, v pravo pogubo. Kaj počne listkar, kaj počnem jaz sam brez citatov? O kako prav veli pregovor: Kdor drugemu jamo koplje — —! Gospod urednik, kaj ste storili svojemu ubogemu listkarju! Tisto pa s tistimi citati bilo je tako. Jaz sem si jih nekdaj sam mnogo privoščil in nikdar nisem mislil, da je to kaj napačnega. Kar nastopi nekega dné v nekem listu modrijan, kateremu ni nobena stvar prav na svetu — a razen tega je videti pameten mož ter pravi, da pošten pisatelj ne rabi citatov: Ta beseda mi je tako v srce segla, da sem takoj sklenil, poboljšati se in ne več grešiti na to stran. A naključje mi nanese, da najdem ne dolgo potem v nekem nemškem romanu osebo, nekega lekarnika, ki govori v samih citatih. To mi je stvar že celo pristudilo. S kratka: godilo se mi je s citati kakor nekdaj s tistim nesrečnim apostrofom, ki sama na sebi ni tako strahovita prikazen, samo da ga ne bodi toliko, kolikor se ga je nahajalo raztresenega po pesmih naših prejšnjih pesnikov, a zdaj se ga vse skrbno ogiblje! „*Incidit*“ — stoj! In tako sem se v neki razdraženosti prenaglil ter pisal Vam tiste nepremišljene besede o citatih in ocvirkih — Vi ste jih pa razglasili! In komu bode trpeti nasledke, če ne meni? Razdražil sem po nepotrebnem slovenske listkarje, poleg tega pa tudi sam sebi napravil sitne napotje v pisanji. Kaj ko bi se neprijetna stvar tako poravnala? Sklenimo neko pomirje. Jaz dovoljujem svojim vrstnikom kolikor hočejo citatov, oni pa naj mi blagovoljno izpregledajo, če mi tu pa tam kateri uide. Tu mi brenči vse polno citatov, prav primernih citatov po glavi, kakor čmrli v mahu, če vanje dregneš; a premagujem se

Gozdje se pustošijo z nabiranjem vršičnega popja mladih borov!

V narójanje koniferne vonjave se uporablja popje mladih borov. Tako popje po gozdih nabirajo lenuhi in postopači najnižje vrste. Zatorej gozdnim posestnikom ne moremo dovelj na srce polagati, da naj kar najostreje pazijo na gozd; organom gozdnega varstva in javnim stražam pa živo priporočamo, da naj neprenehoma v različnih dnevnih časih in, kadar mesec sije, celó po noči obiskujejo gozd.

Posebno ostro je paziti na take ljudi, ki se potikajo po gozdu; tako je tudi čuvati na tiste osebe, katere s culami ali vrečami oprtene zapuščajo gozd.

Naznanila o takih gozdnih prestopkih sprejemajo in pristojnim uradom v ostro kaznovanje poročajo ne samo v to poklicana c. kr. politična oblastva, ampak tudi c. kr. deželna in okrajna gozdna nadzorstva, c. kr. politični gozdni čuvaji, c. kr. žandarmerija in drugi javni organi in javne straže.

Naj bi ta prvi opomin zadostoval ter mlado borovje, kateremu preti z nabiranjem vršičnega popja velika nevarnost, obvaroval, da se bode vspešno dalje razvijalo.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

„Pokrok“ poroča, da je ministerstvo razpustilo praško trgovinsko zbornico. Po novem volilnem redu šteje zbornica 48 udov. Veliki kupci volijo 10 odbornikov, navadni kupci 8, mali kupci 6, gospodarstvena industrija 6, občna industrija 6, rudarski obrt 2, srednji obrt 6, mali obrt pa 4 odbornike. „Pokrok“ sodi, da bode 28 do 30 odbornikov češke narodnosti, ostali pa nemške.

V zadnjih dveh sejah pečal se je kazenski odsek s plašarji (vlačugarji), ki nadlegujejo prebivalce po deželi. Poslanec Meznik je stavil predlog, da se izvoli pododsek 5 udov, ki bode stvar pretresaval in konečno pozitivni predlog napravil. Predlog se je sprejel in v pododsek so bili voljeni: Nitsche, Bareuther, Lienbacher, Kowalski in Dostal.

Prihodnja seja državnega zbora bode 25. aprila.

Tuje dežele.

Iz **Bolgarske** prihaja vest, da bode v kratkem knez izdal ukaz, s katerim se bodo volitve v narodno sebranje razpisale za mesec april. — Konservativna stranka je zadnji čas mnogo delovala. Jela je izdajati dva nova časnika; jeden izhaja v Sofiji z imenom „Otečestvo“ (domovina), drugi pa v Ruščuku z imenom „Russé“ (turško ime za Ruščuk). „Otečestvo“ je sprejelo sledeči program: „kneza in Rusko bodemo mi in naš list vedno najbolj respektirali.“

Nemški socijalno-demokratični državni poslanci so imeli v ponedeljek zborovanje v Frankfurtu. Centrum bode baje glasoval za podaljšanje zakona proti socijalistom, vendar bode predlagal nekaj sprememb na zakonu.

V **pariškem** mestnem zboru se je stavil predlog, da naj se „strikajočim“ delavcem v Anzinu podeli 10 000 frankov podpore. Predlog pa po hudi debati ni bil sprejet.

V zbornici je prodrl Floquetov predlog, da se v prihodnje Pariz razdeli v štiri velikanske volilne okraje. Po sedanjem redu volil je vsak „kvartir“ pariški (katerih je 80) svojega odbornika. Sedaj pa glasuje vsak volilec za vse kandidate. Da je bil predlog sprejet, je očitna zmaga Gambettistov, ki so vedni zagovorniki volitev z listovnim skrutinijem.

Tuneška konvencija je dobila večino v zbornici. Dali so ji dostavek, da ne sme bej nikacega posojila vzeti brez dovoljenja zbornice.

Rimski listi zanikavajo, da bi imel kralj namen popotovati v Berolin. V zbornici je Depretis razvijal star program Stradellov. Rekel je, da je srečen, ker zamore temu programu posvetiti zadnje svoje moči — kajti vsled visoke starosti ni upati, da bi dolgo še vodil laško politiko.

Debata o volilni reformi jako mirno teče v **angleški** zbornici. Povdarjalo se je posebno, da naj vlada Irski ne daje posebnih pravic in privilegij, pač pa naj se ozira na London, središče celi državi, kjer je največ razumništva zbranega.

Razburjenost vsled nesrečnih dogodkov v Sudanu vedno raste in lahko razumemo razne vznemirjajoče vesti o padcu kabineta. Včeraj se je reklo, da je odstopil lord Granville in da je vlada poslala lorda Dufferina v Egipet. Vendar se zopet zatrjuje, da ni nobena teh vestij istinita.

General Graham je 3. aprila ostavil Suakim. Vrh tega pride novica, da je Mahdi umrl — a treba jo je previdno čitati, dokler dolgo ni natančnih poročil. Se vé, smrt nevarnega sovražnika bi pač temeljito pomagala Angležem; potem bi jim Sudan ne delal več sivih las! — Gladstone se baje brani, poslati vojake v Kartum, češ, da Gordon še ni v nobeni nevarnosti; vsaj sam tako poroča ministerstvu.

Iz **Amerike** poroča telegraf zopet o strašnih viharjih, ki so prve dni aprila popustošili državi Ohio in Indijana. Škoda je neizmerna in mnogo ljudí je pokončanih.

Dopisi.

Iz **Planine**, 2. aprila. [Izv. dop.] Ne le na Dolenjskem, temveč tudi pri nas na Notranjskem čaka še mnogo zakladov v zemlji marljivih rok, katere naj bi jih vzdvignile ter sebi in svojim potomcem v prid obračale. Tudi naša prijazna sela obdaje vedno le še preveč praznih prostorov, kateri bi s sadnim drevjem obsajeni lahko našemu, vedno le o slabih časih tožečemu kmetiču dajali obilo dobička ter ga rešili veliko nadlog in skrbi. — Da bi se pa naše ljudstvo te neprecenljive kmetijske panoge z vso enerižjo poprijelo, treba v prvi vrsti skrbeti za dobre vzglede in praktične vaje, kajti tu je gotovo na mestu *Verba movent, exempla trahunt.* Najprej oskrbimo našim šolam primerne vrte, v katerih se bode mladina uže v zgodnji mladosti izurila poleg druzih kmetijskih naukov tudi v sadjereji. Podpirajmo v tej stvari naše učiteljstvo v težavnem delovanji s tem, da stavimo v letne šolske proračune primerne zneske za vzdrževanje in obdelovanje šolskih vrtov, ker tega vendar nihče terjati ne more in ne sme, da bi naši borno plačani učitelji poleg vsega truda še iz lastnega žepa šolske vrte vzdrževali ali pa taka dela plačevali, katerih z malimi učenci nikakor opraviti ne morejo. Dalje priredimo v vsaki občini občinsko drevesnico. To drevesnico obdelujmo po učiteljevem ali pa kacega izvedenega sadjerejca navodu vsi občani vzajemno ter vzrejajmo si drevesec, katera bodo spremenila našo ljubo domovino v krasni raj. Ta v občinski in deloma tudi v šolski drevesnici vzrejena drevesica naj bi se potem vsako leto brezplačno med občane porazdelila, katera bi potem posadili po praznih goličavah sebi in svojim potomcem v čast in neizmerno korist. Na ta način bi z malim trudom in neznatnimi troški dosegli to, kar bi našega obubožanega Notranjca povzdvignilo zopet v premožni in zadovoljni stan.

Poprimimo se torej, dragi rojaki, z vsemi silami sadjerejstva ter:

Jablane, hruške in druge cepé,
Cepimo v mladosti za stare zobé.

—*k.*

Iz **Trsta**, 3. aprila. [Izv. dop.] Ribji lov na obalih Jadranskega morja je v sosednji Italiji dovelj prahu po koncu spravil, da se je zaradi tega celó v laškem parlamentu ostro govorilo proti Avstriji. Povod je tej stvari nastal iz tega, ker so naši ribiči večkrat napadli predrzne laške ribiče, kateri jim leto za letom kruh izpred ust odnašajo, vrh tega pa še ribji plod na naših obalih uničujejo, ker lové *Chiozzoti* s takim orodjem in s takimi mrežami ribe, da po dnu morja, kakor s strguljo, pogrebejo vse, kar se nahaja pri tleh, toraj tudi plod.

---

in premagam. O ti nesrečna indiskretnost urednikova, kaj je bilo tega treba!

Vendar ne bojte se, gospod urednik, tožil Vas ne bodem; saj iz svoje izkušnje vem, kako težavno je urednikovo stanje. Drugi Vam delajo preglavice dovolj, jaz Vam je ne bodem množil. Ko nam je bil pokojni Metelko za slovenskega učitelja (ali učiteljem, kakor se zdaj piše bolj po gosposko), kako so ubogemu možu nagajali poredni moji součenci! Jaz se nisem genil pri njem, dasi drugače nisem bil ravno božji volek, zlasti zato, ker so ga drugi tako jezili. Hudobni jeziki morebiti porekó, da sem za to tako blagodušen z Vami, ker ste mi napravili tako lep vvod, ker ste mi tako s cveticami posuli moj križev pot. Ne, gospod urednik, za tiste laskave vvodne besede Vam nisem tako hvaležen, kakor bi Vam rad bil, in kakor morebiti sami pričakujete, da Vam bodem. Zamere se bojim pri tem in onem, in jaz bi tako rad v miru živel z vsem svetom!

A še nekaj me peče. Ko se človek zjutraj opravlja, umiva, češe, ko si morebiti celo, prav natihoma, tu pa tam kak siv lasček — kaj ga je treba! — iz brade izpuli — ko bi tedaj dekla vrata na stežaj odprla ter v sobo spustila ne vem koga; ali bi ne zaropotal tudi najmirnejši človek nad nerodno ženščino po pravici? Ko človek piše zasebno pismo, ne gleda tako natanko, kako stavi besede; pismo se hitro prebere in potem vrže v koš. In jaz imam še to grdo napako, da še preberem ne spisanega pisma, predno ga zganem in zapečatim, kakor se spodobi vsakemu poštenemu človeku. Tisto moje pismo je bilo naglo pisano, tu pa tam tudi morebiti ne prav razločno in jasno, zato pač stavec ni vselej tako bral nekih besed, kakor so bile pisane. Za moj „sàj“ bere se tiskano „vsaj“, to meni ni po volji. Pri nas prav na tanko razločujemo te dvé besedi (učenjaki pravijo sicer, da sta tujki obé, in to izvedeni iz italijanskega *assai*, a mi skoraj ne moremo izhajati brez ene in druge). Kar pravi Nemec: *Sie wissen ja*, to je nam: sàj veste; a vsáj je nemški *wenigstens*. In to menim naj bi se ohranilo tudi v naši pisavi. In pa še eno naj omenim. Pisal sem: „misli dovolj mi roji po glavi,“ a postavilo se je: misli mi dovelj roje, to je pač = rojijo. Beseda „misli“ namreč se je tolmačila za nominativ, česar pa jaz nisem hotel. Porečete mi pač: Če hočeš, da bodi „misli“ genitiv, zakaj pa ne pišeš mislij, kakor sedaj piše vsaka poštena kristijanska duša? Nikdar, gospod urednik, nikdar! In zakaj ne? Ker to ni prav, ker to ni slovensko, niti slovansko, dà, tudi slovansko ne! — Kdo to pravi? Jaz ne, gospod; jaz ne umém takih težavnih stvarí. tudi se ne vtikam v take učene razprave, premalo jezikoslovca sem, dasi me je slovenska mati rodila. A to mi je vse prav lepo in natanko razložil in s krepkimi dokazi iz zgodovine slovenskega jezika, iz ruščine, srbščine itd. dotrdil mož, katerega bi gotovo tudi Vi priznali za veščaka in veljaka, ko bi ga Vam imenoval. A ko bi me tudi velečestiti učenjak z razlaganjem svojim ne bil prepričal, kako pogrešna in pregrešna je ta pisava, jaz bi se je vendar nikdar ne poprijel. Mož namreč tako sovraži to spako spačeno, da je kar videti ne more. Ko je najboljše volje, pokaži mu jo, in razsrdi se in razkači, da ga kar poznati ni, mož sicer tako miren in blagodušen. A jaz sem si mislil, kaka pošast mora biti ta oblika neoblika, da more razdražiti tako dobrega, tako blagega človeka! Od sih mal sovražim jo, če tudi ne s táko gorečnostjo, tudi jaz in rad sem obljubil čestitemu gospodu, da se je bodem ogibal vse žive dni — kakor pisanega gada. Kdor pa jo hoče zagovarjati, stopi naj moško pred svet; našel bode svojega nasprotnika (ne mene), kakor je našel nekdaj Brdavs svojega Krpana.

Nesrečna pogodba z Italijo, katero je tudi baron Žvegel delal, storila je toliko škode Avstriji, priredila toliko nesreč našim ribičem in toliko zgube, da se bode leta in leta poznal — njen pogubni sled po našem primorji. V pogodbi z Italijo pravi jeden odstavek: „Ribičem je dovoljeno ob avstrijskih obalih jedno miljo od brega ribariti.“ Ta milja pa ni geografična milja, ampak morska milja, katera ni daljša kot četrt ure; za to si lahko vsak misli, da smejo blizo obala in na plitvo morje, toraj laški ribiči s svojim orodjem res vse uničijo. V strategičnem oziru pa je zopet stvar velike važnosti, namreč laški ribiči oblazijo vse kotove obal, merijo morje, znajo, kje so zavetne luke, kje ugodna pristanišča ob času vojske itd. Ker se snide sedaj v malo dneh v Gorici komisija za ureditev ribarenja na Adriji, naj bi naši delegatje vse te točke dobro pretehtali in pretresli, da ne zaključijo zopet Avstriji na škodo pogodbe. Da pri starem ostati ne more, je jasno, ker drugače bodo naši ribiči bili zopet boj proti Italijanom. Da bi se ustanovilo velikansko avstrijsko ribiško društvo z ogromnim kapitalóm, je dobra misel, katera bode pa potrebovala več let, da se do dobrega organizira.

Naši ribiči nemajo pripravnih ladij, njih orodje je slabši kakor ga imajo Lahi, zatoraj tudi zaostajajo za njimi. Policijo ob avstrijskih obalih bode treba poostriti v ta namen. Za obala od Bava do furlansko-laške meje trebalo bode 3 do 4 malih parnikov, da strogo nadzorujejo ribarenje tujih ribičev. Ribiške barke sedanje treba bode opustiti in zgraditi tako zvane plitve ladije (*bragoce*), da lahko hitro jadrajo, se proti nevihtam lahko branijo in pri vsakem vremenu ribarijo. Trebalo bi tudi naložiti takso tujim ribičem, ki ribarijo v naših vodah in tržijo po primorskih mestih z ribami. To vse bi zboljšalo stanje naših ribičev, ter povzdignilo ribarenje v Jadranskem morji, ki je bogato vsakovrstnih rib. Nadejati se smemo, da se pri ribarski komisiji naši delegatje, katerih imena so nam porok, ne bodo dali opehariti od opreznih sosedov.

Razne vesti.

— (Skrivnost néme.) Livorniški listi pišejo o čudnem dogodku to-le: Nek g. Rafael S. dobil je minoli teden pred svojo hišo lepo mlado deklico, ki je spala. Ko jo zbudi, povpraševal jo je, kdo je in od kod, pa ni mogel nobenega odgovora od nje dobiti; konečno je spoznal, da je néma. Deklica je imela v žepu listnico, v kateri je bilo črez 1500 zlatov in listič napisan: „Denar je za tistega, kdor bode deklico k sebi vzel in za-njo skrbel.“

— (Dobro znamenje „kofetaricam“.) Znano je, da je cena kave pala in še pada v Evropi. Temu je uzrok, da se je letos v Ameriki toliko kave nadejati, kakor še nikdar prej.

— (Popihal) jo je iz Pariza zadolžen lastnik menjalnice pred kratkem v Ameriko, slučajno pozabivši v miznici obligacijo, katera je nedavno zadela svoto 150000 frankov. Ta svota je bila skoro zadostna, da so se poravnali ž njo vsi dolgovi.

— (Angleški oberst Dewinton) odpotuje danes v Afriko, da prevzame upravništvo spodnjih dežel kongiških v imeni mednarodne afrikanske zadruge. Stanley ostane kakor prej zadrugi glavni agent.

Domače stvari.

— (Kranjsko ribarsko društvo) izvolilo je društvenim predsednikom g. dr. Kaplerja, podpredsednikom dr. Voka, tajnikoma gg. Lenčeka in Didaka, blagajnikom g. K. Karingerja.

— (Beseda.) Ljubljanska čitalnica napravi danes besedo s sledečim programom: 1.) „Ne kliči vraga!“ Vesela igra v enem dejanji, poslov. dr. K. Bleiweis; 2.) F. Mendelssohn-Bartholdy: „Jesenska“, dvoglasni ženski zbor s spremljevanjem glasovira; 3.) Fr. Vilhar: „V kólo“, moški zbor; 4. *a)* Fr. Schubert: „Pri morji“, *b)* R. Franc: „Majnikova“, poje gosp. A. Razinger; 5.) Pablo de Sarasate: Koncert-fantazija iz Gounodove opere „Faust“, igrá na gôslih gosp. Ludovik Widemann; 6.) A. Foerster: „Venec Vodníkovih in na njega zloženih pesnij“, za moški in mešani zbor, samospeve in glasovir. — Spremljevanje na glasoviru prevzel je blagovoljno gosp. vitez Ohm-Januschovsky. — Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— (Društvo „Narodni dom“) vabi k občnemu zboru, ki bode 7. aprila ob 6. uri zvečer v dvorani ljubljanske čitalnice. Program mu je: 1.) Predsednikov nagovor; 2.) poročilo tajnikovo; 3.) poročilo blagajnikovo; 4.) poročilo pregledovalnega odseka; 5.) nasvet upravnega odbora, da se spremenita §§ 2. in 4. društvenih pravil; 6.) volitev predsednika; 7.) volitev upravnega odbora; 8.) volitev pregledovalnega odseka; 9.) posamezni nasveti društvenikov. — Vsi gg. društveniki so uljudno vabljeni, da se udeležé tega občnega zbora v polnem številu.

— („Capitain Fracasse.“) Ali ga ne poznate, capitain Fracasse-a, to smešno podobo starejše francoske komedije? Sedaj se je priklatil celó k nam Slovencem in ker je uboga naša politična vsakdanjost vendar le predolgočasna hudomušnemu razposajencu, šel je med „Slovanove“ sotrudnike ter razveseljuje hvaležno občinstvo z najlepšimi tiradami in čudovitimi skoki. Glejte ga, kako se repenči in togotí v zadnji številki radikalnega tednika! In kako mojstersko on pozna svojo ulogo! Pretirati, bahati se, zavijati in lagati — to je njegov métier, to mu teče tako gladko in ugaja plemenitemu njegovemu čutu! Naravno, da bi bil le ponesrečena kopija klasičnega francoskega izvirnika, ako se ne bi časih prav veličastno po robu postavljal, rožljal s svojim dolgim gledališkim mečem in meni nič, tebi nič oblastno govoril o svoji „vizitnici“. Žalibog, da te čestitljive legitimacije do sih mal še nismo videli; kedar jo nam pokaže, poročali bodemo svojim čitateljem takoj natančno in vestno o tem imenitnem dokumentu. Le enega še ne znamo, ali nas bode stari šaljivec počastil s svojo navadno vizitnico, solidno tiskano na trdem papirji v „Nar. Tiskarni“, ali pa se bode predstavil z ono lapidarno vizitnico, katero mu je baje neki vneti čestilec podaril v — Kranji?

— (Dragocena cerkvena oprava.) V prodajalnici cerkvene oprave g. Ane Hofbauerjeve tik franciškanskega mosta razstavljena so bila te dni krasno izdelana cerkvena oblačila, namreč: 1 večernični plašč, 2 dalmatiki in 1 mašni plašč. Prelepa oblačila je farni cerkvi v Kranji darovala gospdč. Uršula Vidmarjeva, sestra pokojnemu knezoškofu dr. Jarn. Vidmarju. Prvikrat se bodo rabila ta oblačila pri božji službi na Veliko noč. Posameznih cerkvenih predmetov oprava je jako ukusna in se odlikuje z lepim slogom.

— (Izgubila) se je včeraj v „Zvezdi“ srebrna zapestnica s privezanim srebrnim lešnikom.

— (V Ljubljanici pri Vevčah) so našli dné 2. t. m. mrtvega 42letnega mizarja Fr. Vidergarja. Ponesrečeni je rad srkal žgano kapljico in bil je menda vsled preobile pijače časih nekoliko zmešan. V takem stanji je pač zabredel v vodo in našel žalostno smrt.

— (Zločinca), ki ima brž ko ne na vesti strašni zločin onega roparskega umora, o katerem smo poročali v 28. številki našega lista v dopisu iz Dolenjega Logatca, je redarstvo uže prijelo. Dobili so ga v Novi vasi pri Žireh. Ko mu je patrulja naznanila, da mora ž njo, je rekel apatično: „Uže vem, zakaj ste pome prišli. Zdaj bode stvar vsaj jedenkrat pri kraji in zato grem prav rad z Vami. V luknji je tako mnogo bolje nego zunaj!“ — Šel je potem radovoljno z žandarji, ki so ga tirali v Logatec. Pri preiskavi njegove obleke našli so krvave sledove na suknji, na žepu in rutici. Gosp. dr. Stergar je spoznal, da izvirajo od človeške krvi. Morilec se zove Janez Miklavčič; uže poprej je bil 3 leta zaprt zaradi tatvine.

— (Pretep.) Dvajsetletni Janez Kokalj in osemnajstletni Janez Župan iz Retenj v tržiškem okraji imela sta 25. m. m. zvečer med seboj kreg in prepir. Konečno sta se stepla in posegla po nože. Župan je Kokalju levo roko preparal 11 cm. na dolgo, Kokalj pa je Županu zasadil nož med pleča. Obe rani ste nevarni.

— (Tatvina.) V noči 27. m. m. vlomili so tatovi pri gostilničarju Fr. Klemenčiču v Žvirčah in pokradli dokaj obleke možu, zakonski polovici njegovi in hčerki Mariji. Lopovi so vzeli seboj tudi lepe molitvene knjige „Kalvarija“ (— pač zaradi postnega časa —) in „Moj angelj varuh“. Prijelo se jih je toliko blaga, da ima gostilničar škode nad 275 gold.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 5. aprila. Jos. Martinak, c. kr. okrajni sodnik v Velk. Lašičah, je imenovan dež. sodnijskim svètnikom pri okrožni sodniji v Rudolfovem.

Budimpešta, 5. aprila. Trgovinski minister se je v konferenciji liberalne stranke izjavil, da se je uže oglasil gledé včerajšnjega odloka nižeavstrijskega namestništva, kateri terja posebne pogoje zarad uvažanja živine od požunskega živinskega semnja na Dunaj.

Budimpešta, 5. aprila. V zbornici interpelujejo Apponyi, Falk in Hoitsy zarad odloka nižeavstrijskega namestništva o uvažanji ogerske živine.

Halifax. Parnik „Daniel Steinmann“ na potu iz Antwerpena v New-York se je pogreznil pri Sambro. Dosedaj je od 124 oseb le pet rešenih.

Dunaj, 4. aprila. Nj. Veličanstvo je finančnemu ministru Dunajevskemu povodom smrtinjegovega sina, po generalnem adjutantu Mondel-u blagovolilo izjaviti svoje sočutje.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 5. aprila.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	79·85
» » » srebru	80·95
Zlata renta	101·70
5% avstr. renta	95·40
Delnice národne banke	845·—
Kreditne delnice	321·20
London 10 lir sterling	121·35
Srebro	—·—
20 frankovec	9·60
Cekini c. kr.	5·69
100 drž. mark	59·30

Tujci.

Dné 3. aprila.

Pri **Maliči**: Bomb, trgovec iz Monakova. — Baron Siolti, c. kr. major; Findeis, c. kr. uradnik sè soprogo, Hassbauer, Rumpf, Schidlof in Gerber, trgovci z Dunaja. — Wasinger in Diener iz Waidhofena.

Pri **Slonu**: Jarc, knezoškof, upravnik iz Gor. Grada. — Trautmann, trgovec iz Gradca. — Ružič, trgovec iz Reke. — Stepischnegg, inženêr iz Opuzna (Dalm.)

Umrli so:

Dné 4. aprila. Ivan Zupan, bivši voj. oskrbni oficijal, 59 l., Kravja Dolina št. 11, mrtvoud.

V bólnici:

Dné 2. aprila. Alojzij Bizil, sin krojača, 10 mes., otročji krč.

Dné 4. aprila. Lizabeta Pfeifer, strežajka, 72 l., kron. črevesni katár.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
4. aprila	7. zjutraj	729·86	+ 3·6	vzh. sl.	js.	0·00
	2. pop.	727·83	+16·2	svzh. sl.	»	
	9. zvečer	730·61	+10·4	vzh. sl.	del.js.	

Velikansko

korénsko seme

(jeden korén 8 do 10 d. težak)

najboljša **lucernška** in **štajarska detelja**, vsakovrstna **sladna** in **krmilna repa**, razna najboljša **semena za travnike** in pripoznano najbolja **carska travna mešanina** (najbolje in žlahneje vrste trav in detelj), za vsako zemljo prav godna itd., sigurno dobra in sposobna za izcimanje, se po ceni dobiva pri

R. Paulin-u, (23) 5

Pred škofijo 1 — Špitalske ulice 2.

Tudi **japonska obrovska ajda**, direktno odjemanje, dobiva se letos dobra in cenó.

Einladung.

Die **p. t. Herren Veteranen** werden höflichst eingeladen und ersucht, vollzählig zu erscheinen zur

Generalversammlung

Donnerstag, den 4. Mai d. J., um 9 Uhr vormittags

im Rathhaussaale.

Tagesordnung:

1.) Eröffnungsrede des Vorstandes;
2.) Bericht über die Geschäftsthätigkeit pro 1883/84;
3.) Rechnungsabschluss pro 1883/84;
4.) Wahlen der Vereinsfunctionäre;
5.) Anträge der Mitglieder, welche im Sinne des § 23 der Vereinsstatuten angemeldet werden.

Laibach, den 4. April 1884.

Der Ausschuss

des unter dem Allerh. Protectorate Sr. k. k. Apostolischen Majestät Kaiser Franz Josef I. stehenden allgem. krainischen Militär-Veteranen-Vereins.

Vabilo.

P. n. gospodje veterani se uljudno vabijo in so naprošeni, da pridejo v polnem številu k

občnemu zboru

v četrtek 4. maja t. l. ob 9. uri dopoludne

v mestno dvorano.

Dnevni red:

1.) Nagovor predsednika;
2.) poročilo o delovanji društva v letu 1883/84;
3.) računski sklep za leto 1883/84;
4.) volitev društvenih poslovalcev;
5.) nasveti društvenikov, kateri se bodo v smislu § 23 društvenih pravil prijavili.

V Ljubljani 4. aprila 1884.

Odbor

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njihovega ces. kral. apost. Veličanstva cesarja Frana Josipa I. stoječega občnega društva veteranov. (29)

Podpisani usoja si priporočati

zalogo bruseljskih klobukov

in drugih stvarij p. n. občinstvu;

vsakovrstne klobuke

za gospode

posebno pa: **suknene klobuke** *(Lodenhüte)* v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorjave, svetlo- ali temnosive, svetlo- ali temnozelene itd., po **2 gld. 20 kr.**; **trde klobuke**, najnovejši izdelek, rjave ali črne, dobro blago, po **1 gld. 80 kr.**, najboljše po **2 gld. 20 kr.**; **svilnate cilindre**, najfinejša roba in najlepši izdelek, po **4 gld. 50 kr.**; **klobuke za dečke** po **1 gld.** do **1 gld. 50 kr.**; dalje

srajce za gospode,

spodnje hlače, vratnike, kravate

itd. itd. (4) 8

Naročbe z dežele izvršujejo se točno in vestno poštnim povzetjem.

Odličnim spoštovanjem

Ivan Soklič

v Ljubljani, Gledališke ulice štev. 6.

J. pl. Trnkóczy, lekar pri „pri zlatem samorogu"

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijaceljske kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobôl, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozarjamo, da se tiste **istinite Marijaceljske kapljice** dobivajo samo v lekarni pri **„Samorogu"** zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkoczy-ju.** Razpošiljava se le jeden tucat.

Brez te *varstvene znamke*, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot *ponarejeno.*

Schutzmarke.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljše zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu** ter **živcih, oteklino, otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **„cvetu zoper trganje po dr. Maliču" s zraven stoječim znamenjem;** 1 steklenica **50 kr.**

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkóczy-ju,** lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinskej bolezni** na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš **dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vspeh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin.** S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Maličev protinski cvet** kot **izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni **priporočam.** Vašej blagorodnosti pa izrekam **najprisrčnejšo zahvalo,** z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmariji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobôl, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno olje

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr. (6) 12—6

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobôlu, otrpnenih; udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr. jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvršé se tekoj v lekarni pri „Samorogu"

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

---

(24) 26—3

A. Mayer-jeva

trgovina

piva v steklenicah

v Ljubljani

priporoča

carsko in izvožno marcno pivo

v zabojčekih po 25 ali 50 steklenic.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1 : 75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, prilepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova

knjigarna v Ljubljani. (28) 1

Svarilo!

S tem p. n. občinstvo opozarjamo, da se v novejšej dobi izdeljujejo kase ter prodajejo, ki imajo skoro jednako firmo, kakor i mi.

Trgovinski prijatelji nam naznanjajo, da se na ta način občinstvo le slepí, ter meni, da kupuje kase Wertheimovke!

Mi svarimo, ne kupovati tacih kas, ker se s tako zlorabno manipulacijo špekulira le na premenjo imena.

Jedina zaloga pri gospodu

Franu Detterji

zaloga šivalnih strojev v Ljubljani.

(10) 4—3

F. Wertheim in drugi

c. kr. dvorni liferanti c. kr. priv. prve avstrijske tovarne za kase.

Odgovorni urednik prof. Fr. Šuklje.

Tiskata in zalágata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

nega svetovalca barona Rechbacha. Predsednik komisije je ministerijalni světnik pl. Rinaldini.

Predvčerajšnjem se je mudil gosp. deželni predsednik baron Winkler s soprogo v našem mestu. Ostal je v hotelu *alle poste* in včeraj zjutraj je obiskal mnogo znancev. Prebivalstvo je kmalu zvedelo za priljubljenega gosta rojaka in obilo odličnega občinstva se mu je hitelo poklanjat.

Razne vesti.

— (Na cesti oslepela) je te dni na Dunaji neka gospica iz Bukarešta. Šla je ravno črez Schillerjev trg. Nagloma se je jela tresti in vsa prestrašena je vprašala svojega spremljevalca: „Moj Bog, kaj je solnce otemnelo?“ — Revica je bila oslepela. Kar na cesti in tako nagloma! Zdravniki so dejali, da ji je otrpnil očesni živec — slučaj, ki se tako brzo brez posebnih vzrokov jako redko pripeti. Upati pa je, da se mlada nesrečnica še ozdravi.

— (Krasen spomenik) bodo dr. Karlu Sladkovskemu, značajnemu politiku češkemu, dné 22. junija odkrili v Pragi na volšanskem pokopališči.

— (Na razvalinah pompejskih) nameravajo napraviti pričetkom maja velikansko veselico, ki bode sodelalce in gledalce začarala v davno, uže davno minule dni nazaj. Veselici so namenjeni trije dnevi. Prvi dan bode rimski cesar Trajan imel slovesen vhod v mesto, — pri tej priliki bodo igre v cirkusu, dirke z vozovi itd. Drugi dan se bode predstavljala starorimska ženitev, potem pogreb z vsemi običaji, kakeršne so imeli Rimljani. Tretji dan se bodo bojevali gladijatorji in igrala se bode gladijatorska veselica. Vsi sodelovalci bodo opravljeni v kostumih, kakeršne so nosili Rimci pred 1800 leti; stvorilo se bode vse mogoče, da se po polnem zvesto kopira stara dôba rimljanska.

— (Ljubosumnost.) V Cosenzi zgodilo se je nedavno strahovito zločinstvo iz ljubosumnosti. Sosedje so našli omoženo Terezijo Forciniti z razbito glavo v njenem stanovanji, zraven nje pa krvavo možko truplo. Glava njegova je ležala pod — posteljo. Kmalu se je sodniji sam objavil zločinec — zakonski mož umorjene! Pravil je, da je žena po noči, ko je on spal, vstajala in lazila za ljubimcem. Zadnjič pa ni spal temveč potuhnjen je čakal, kedaj da bode se žena vzdvignila. Potem se je pa splazil za njo, vstrelil ljubimca in mu odsekal glavo. Ženi pa je rekel: Beživa! — A ko se je ona napravljala, je zopet jeza in strast zavrela v njem in vbil je še ženo, kateri je uže mislil v prvem trenutku odpustiti. Umorjena je bila jako lepa in mlada.

— (Velikanska piramida.) V gozdu pri sveti Magdaleni v Mehiki so našli 750 čevljev visoko piramido s 4350 čevlji na podstavnici. Ta piramida se mora tedaj zvati največja, ker presega Cheopsovo, največjo od dosedaj znanih dvakrat. Vnanji zid sestavljajo skrbno zloženi granitni skladi. Do vrha piramide pelje vožna cesta.

— (Grozen čin.) V malem mesticu Plominu na Francoskem šel je mlad mož proti večeru iz hiše, rekoč, da ima opravilo. Ljubosumna njegova žena pa je mislila, da se pečá z druzimi ženskami; vzela je dvocevno puško in hitro po drugi poti tekla, da ga je prehitela in počakala za nekim grmom. Res je prišel v družbi z nekim drugim možem. Žena se ni brigala za to, nameri in — sproži jedno cev. Mož je pal mrtev na tla! Potem sproži drugo cev in tudi tovariš se zvrne smrtno ranjen; bil je njegov bratranec. Sodnija je takoj zvedela in zaprla morilko v ječo v Vervinsu. Ljubosumna žena je 36 let stara.

— (Zanimiv slučaj zdravniške odgovornosti.) V mestu Nimes na Francoskem se spodtakne nacega dné neka šivilja pri izstopu iz voza ter pade pri tej priliki na desni komolec. Takoj pozvani doktor vidi, da se je kost le spahnila, ne pa zlomila, ter jej vravná rokó. Šivilja čuti velike bolečine in pokliče zdravnika vnovič, da bi ji vzel zavezo proč. Ta se ponavljaje brani in pravi, da šivilja jadikuje brez uzroka. Vsled tega pokliče šivilja druzega zdravnika, koji ji odvzame zavezo in spozna, da sta se ji komolec in žnjim vsa desna roka prisadila. Vsled prisada zgubi šivilja po groznih bolečinah desno roko, toži prvega zdravnika, ter zahteva 30 000 frankov odškodnine. Sodišče zatožbi pritrdi, ter obsodi zdravnika zarad velike neprevidnosti na 1000 frankov globe in na letnih 200 frankov kot vzdrževalno svoto za šiviljo. Višja sodnija je pritrdila prvi razsodbi le s tem razločkom, da je odškodnino zvišala na 1800 frankov.

— (Čudna shramba.) Na Nemškem, pri mestu Detmoldu, so posekali jako velik oreh. Ko ga prežagajo, dobe v jedni njegovih večjih otlin par mernikov orehov. Drevo je bilo v prejšnjem letu dobro obrodilo in zgubilo v kratkem času nepričakovano dosti orehov. Lastnik jih je imel za ukradene; sedaj se je pa skazalo, da so bili v otlini in da so jih veverice tjá zanesle in tamshranile.

— (Nadepolna mladina.) V Filadelfiji je te dni učiteljica pokarala dečka v šoli — a paglavec potegne revolver in žuga učiteljici, da jo ustreli, če ga količkaj kaznuje. Vsled tega so preiskavali učence celega razreda, v katerem sedé samo 9 do 11letni dečki, in našli so pri nadepolnih šolarčkih samo — sedem nabasanih revolverjev!

— (Priučen pes.) Angleškemu pomožnemu društvu za družine ponesrečenih železniških uradnikov rabi jako dobro priučeni „Neufundlandec“ v nabiro doneskov. Pes, z imenom Help, je vedno na poti. Vozi se po vseh železnicah od postaje do postaje s tablico na prsih in s pušico v zobeh, ter berači potnike od kupeja do kupeja. Vsa železniška društva ravnajo ž njim jako prijazno ter se ne vrne od nikoder brez denarja. V Brightonu je nabral v jednem dnevu 20 funtov šterlingov.

Domače stvari.

— (Seja mestnega odbora) bode v torek 8. dan aprila 1884 ob 6. uri popoludné v mestni dvorani. Na dnevnem redu so: I. Naznanila prvosedstva. II. Šolskega odseka poročilo: *a*) o remuneraciji za začasno opravljanje laborantove službe na véliki realki; *b*) o postavljanji peči za obrtno učilnico v kletnih prostorih realkinega poslopja; *c*) o prezentovanji za Jurij Schmeidovo dijaško ustanovo. III. Finančnega odseka poročilo o zavoda za varovanje malih otrok prošnji za podporo. Potem tajna seja.

— (Veselica), ki se je vršila v saboto zvečer v čitalniški dvorani, privabila je obilo občinstva. Posebno nas je veselilo, da so bili mnogobrojni sedeži do zadnjega okupirani od našega národnega ženstva. In menimo, da se nihče ni kesal, kdor je pohodil ta večer čitalniške prostore! Uže prva točka programa, vesela igrica „Ne kliči vraga!“, vzdržavala je občinstvo v vednem zanimanji in obilem smehu. Vsaj je pa ta mala stvarica tudi res prav pripravna za diletantiška gledišča — in ako so glavne uloge v tako dobrih rokah, kakor v saboto, potem mora roditi občno veselost. Najbolj smo se ve da občudovali gospo Valenta-Brusovo. Kako je mojstersko nam kazala ženo, ki „nosi v hiši hlače“, kako je tega vbozega profesorčeka vila tjà in sèm in mu zapovedovala, da se je gotovo marsikaki gledalki radostilo srčice — in da je na tihem zdihovalo po jednaki komandi v hiši!... In ne samo kot gospodujoča žena je gospa V.-Br. kazala svojo nenavadno spretnost, tudi pozneje, ko se je gospod profesor na čudovit način ohrabril in okupiral sam „hlače v hiši“, podala nam je tako fino premišljeno igro, da se je pač v vsakem rodila željo, izvrstno to moč zopet kmalu videti na odru našega gledišča! — Gosp. profesor (Gust. Pirc) je tudi v obče povoljno rešil svojo ulogo in se kazal kot dokaj izurjenega igralca. S časom bode gotovo postal jako dobra moč našega diletantiškega odra. — Ako še omenimo, da ste manji ulogi bili tudi v dobrih rokah, da sta sodnik (g. Bežek) in nevesta njegova (gspdč. Cilika Rodétova) pošteno pomagala glavnima sotrudnikoma, povedali smo vse o prijetni tej igrici. V muzikalnem delu nam je zadnja čitalnična beseda zadostila, kakor malokatera prejšnja. Na programu so bili samospevi, čveterospevi, moški zbori, ženski zbori in mešani zbori. Ženski zbor se je od zadnjega koncerta zopet pomnožil. Opazovali smo po lepih toaletah in nežnih obrazih, da je tu vseskozi zastopan odlični meščanski stan in da ta zbor napreduje v številu in v spretnosti v petji tako, da se smelo nadejamo, da nas bode uže v prihodnji sezôni s pomočjo izurjenega, krepkega moškega zbora iznenadil s kakim večjim, klasičnim proizvodom. Mendelssohn-Bartholdyjev dvoglasni ženski zbor „Jesenska“ pel se je prav izborno. Le začetkoma je v nekoliko morda motilo gospice, da je glasovir pri besedi bil za cel glas višje vbran, kakor pri skušnjah. Ta zbor se je moral ponavljati. V Vilharjevem „V kolo“ odlikoval se je naš moški zbor. Le s tako spretnimi silami bilo je možno si priznanje pridobiti s tem zborom, katerega ne prištevamo k najboljšim Vilharjevim zborom. A. Foersterjev „Venec“ se je pel tako spretno, kakor pri zadnjem koncertu; se ve da je manjkalo orkestra. Gospod A. Razinger pel je pri dobri dispoziciji dve pesni, v katerih se nam je pokazal kot izvrsten tolmač skladateljev, F. Schuberta in R. Franza. Jako živo izražal je v „Pri morji“ tihoto morja, vihar in umirenje valov, v „Majnikovi“ pa veselje nad vzbujeno prirodo. Gosp. L. Widemann igral je na goslih težko Sarasatejevo koncert-fantazijo iz opere Faust s tako preciznostjo in takim vspehom, da jo je moral ponavljati. Da je gospod Widemann izurjen goslar, pokazal nam je uže enkrat v čitalnici in v drugo pri preskušnji učencev „Glasbene Matice“. Le tak umetnik more tudi „Sarasateja“ vspešno igrati. Obžalujemo, da nas v kratkem zapusti. V dokaz priznanja vzprejel je po končani igri iz nežnih rok lep venec z narodnimi traki in z napisom: „V spomin čitalnica ljubljanska 1884.“ Usojamo si tudi tú posebno priznanje izreči g. vitezu Ohm-Janušovskemu, ki je blagovoljno štiri točke spremljal na glasoviru. To je za en večer utrudljiv posel, osobito, ker ste bili zadnji dve točki precej obširni in težki. A izvršil je ta posel v občno zadovoljnost. Konečno naj še omenimo, da smo jako občutili tesnobo sedanje čitalnične dvorane. Današnjim razmeram nikakor ne zadostuje. Narodna zavest in narodno življenje povsodi napreduje, a čitalnica ljubljanska ostala je še taka,

---

„Kaj boš tarnal, žival! živalica!“ In pokazal je na sosedno hišo tam doli pri šentpeterskem mostu ter dejal: „Glej, tu gori stanuje hujši sovražnik naš, — ki sedaj v teoriji, poslej pa bode v praksi izdajal naš jezik in naš narod!“ Te odločne besede so me presunile; – tužnega srca stopim mimo veže proti mostu ter v zadnjem trenutku ugledam gori v oknu obraz našega cesarskega svetovalca — oh Ivane, Ivane, kam smo prišli mi Slovenci — še cesarske svetovalce imamo!

Herz, mein Herz, warum so traurig? — zdihoval sem, ko so se majale mostnice pod najinimi koraki. Prijatelj Ivan pa me je potolažil. Krenil je na levo gori k Židanu in povabil me s seboj; in tam sem zopet pri kapljici rujnega vinca, katerega je se ve da moj blagi prijatelj plačal, pozabil vso kuhano mlačnost in ohlajeno veternjaštvo naših takozvanih narodnjakov.

Milostiva, v Kurjo vas onega dne nisem prišel, kajti prespati sem moral pri Židanu vse odurne spomine, in drugo jutro stoprav — — toda o tem prihodnjič.

A nekaj bi bil skoro pozabil!

Zadnjič sem Vam obljubil, da Vam pripravim nekaj — pikantnega. Toda oprostite — ni mogoče! Že sem Vam bil za danes pripravil iz našega najmlajšega, a najradikalnejšega advokata tako kulinarično jed, da bi niti ljubljanski Ehrfeld ne mogel z boljšo postreči svojemu vsakdanjemu gostobesednemu gostu slovenskemu dr. Schönererju. Toda zadnji „Slovan“ me je potrdil za kavalirja, in kavalirji, to veste, imajo svoje navade in zakone. Tako na priliko, se ne smejo in ne morejo pečati z ljudmi, kateri so bili *in optima forma* javno klofutani ter so klofute sprejeli brez ugovora ali satisfakcije, tako da od tedaj niso v pregovor prišle samo „kranjske klobase“, ampak tudi „kranjske klofute“. In to je brez dvojbe nesmrtna narodna zasluga našega Ivana Groznega! Torej oprostite!

Da pa ne bodete dvojili ali ugibali, kdo Vam piše danes, treba, da se Vam z vsem imenom podpiše vedno Vaš

Kretoslav Prostanov
alias ***Pèr.***

kakeršna je bila. S takim moškim in ženskim zborom, s kakeršnim se sedaj moremo ponašati, pač ni mogoče v tako tesnih prostorih primerno nastopiti. —*m*—

— („Kresa") je izšel te dní IV. snopič. Tudi ta slovstveni list je v obče dobro uredovan in vsega priporočila vreden. Izmed znanstvenih spisov nam posebno ugaja J. Scheiniggova učena razprava o Urbanu Jarniku, katera nas temeljito seznanja z životopisom premalo poznanega slovenskega odličnjaka. Zlasti kranjske rojake vtegne zanimati Žlogarjev životopis vladike Pogačarja; opozorujemo tudi na Fr. Hubadov sestavek o „Slovanskih naselbinah na Italijanskem", na Valjavčeve narodne pesni in pripovedke, na prirodopisno razpravo M. Cilenškovo o družnih rastlinah ter na raznovrstno zanimivo, deloma strogo učeno gradivo, katero so objavili v „Kresu" dr. Simonič, Fekonja in vrlina slovenskih učenjakov, Dav. Trstenjak. Leposlovno stroko zastopa spretno pisana novela „Žrtva ljubosumnosti"; pisatelj prikriva svoje pravo ime pod „pseudonymom" dr. Stojanom. Gosp. G. Koder nadaljuje v tem snopiču historični roman „Kmetski triumvirat", ali odkrito rečemo, da zeló dvojimo o pisateljevem talentu, zamisliti se v kako zgodovinsko dôbo ter slikati njene prikazni s primerno realnostjo. To pač niso glavarji onih divje razjarjenih čet, ki so l. 1573. razsajale ob Savi in Sotli, in če slišimo njih visokodoneče, čisto moderne deklamacije, namešane celó z citati, sodili bi skoraj, da so se možaki ukoristili z obilim čitanjem političnih dnevnikov ali celó zajemali svoje modrovanje iz motnih virov Schopenhauerjeve „Weltschmerz"-filozofije! Manj sentimentalnega besedovanja, g. Koder, in več zdrave istinitosti! Sicer pa „Kres" čitateljem „Ljublj. Lista" priporočamo.

— (Poštno in telegrafijsko vodstvo) v Trstu javlja, da od 1. aprila počenši znaša do konci septembra t. l. plača za jeden mirijameter navadne vožnje s pošto v Primorji 1 gold. 15 kr., na Kranjskem pa 1 gold. 13 kr.

— (V novi cestni odbor) v radóvljiškem okraji so voljeni sledeči gospodje: Janez Legat iz Lesec, Ant. Meršol iz Bistrice, Ant. Wester z Bleda, Andr. Jurgele iz Mošenj, Mih. Pesjak iz Kamne gorice, Ant. Šusteršič in Lancovega. Kranjska obrtna družba plačuje v celem okraji največ davkov in zato ima pravico, imenovati svojega odbornika; normirala je gozdnega nadzornika Henrika Mallnerja, kranjski deželni odbor pa civilnega inženêrja Teod. Sittiga v Radóvljici.

— (Pri občinskih volitvah) v Podrečji, v okraji kamniškem, voljen je bil 16. marcija županom c. kr. poštar Vinc. Januš iz Vir; odbornikoma pa posestnika Jožef Stupica iz Vir in Mart. Dokler iz Podrečja.

— (Velikodušen dar.) V novembru l. 1883 je obhajal nek posestnik v Hlevišah pri Žireh svojo poroko. K ženitovanju so prišli znani vrhniški Orfeji, da bi s svojo igro privzdigavali svatom peté. Posebno pa je muzika navdušila Antona Logarja; ves ginjen je segel v žep, pa je metal godcem v gosli desetice — ki so pa bile narejene iz — svinca! Godci so konečno preštevali svoj dobitek in našli, da se niso posebno okoristili z ônimi svinčenimi denarji. Dali so jih Logarju nazaj in ta jih je zopet vrgel — pa ne v gosli — temveč na gnojni kup na dvorišči. Žandarmerija je stvar zvedela in preiskavala Logarjevo stanovanje. Res so dobili košček pleha in malo svinca pri njem. Logar ne taji, da je naredil nekaj desetic in bil je celo tako prijazen, da je pred žandarji vlil jedno novo. Stražnike je pač zanimala njegova umetnost, a za take stvari časih nemajo pravega razuma — tirali so Logarja v zapor in sedaj sedi v Idriji ter čaka, kaj pride črez njegovo ubogo glavo. Kam pač človeka pripelja navdušenost za glasove muzike...

— (Napad.) Janez Muha in Janez Jurca sta pila 29. marcija v Zaklancu pri Vrhniki žganje. Spravila sta cel liter žgane pijače pod streho in potem se v ljubezni ločila. Ko je pa Muha šel ob 12. uri po noči domov, oplazil ga je na cesti nekdo s tako silo po glavi, da se je nezavesten zvrnil na tla. Ležal je tri dní, predenj je zopet okreval. Muha trdi, da mu je njegov drug Jurca tako zasolil — in zato je žandarmerija omenjenega fanta naznanila okrajni sodniji.

— (Tatvina.) Ciganka Katra Hudorović iz Postojine in vlačugar Fr. Mohar iz Ribnice sta ponujala 4. t. m. neki dekli na Vrhniki tri nove svilnate rute v kup, in ko gospodinja ni dovolila kupčije, šel je par dalje in tržil drugod z jednakim blagom. Ker ni misliti, da bi rute bile na pošten način prišle prodajalcem v roke, jih je žandarmerija prijela in odgnala na Vrhniko v zapor.

— (Požarna kronika.) Tovorni vlak južne železnice je 3. t. m. zažgal precej velik kos gozda o železnični prôgi med postajama Laze in Zalog. Iz mašine so letele iskre in vnele kup stelje, ki je potem ogenj zanesla v bližnji gozd. Pogorelo je menda 6 do 7 kvadratnih oralov, vendar škoda ni tako velika, ker so rastli na dotičnem kraji le mladi borovci in šibke breze. Gozd je lastnina južne železnice. — Dné 2. t. m. pa je gorelo v gozdu pri Podgradu blizu Dola. Mnogo listja in rese je ogenj pokončal, a tudi drevesa hudo poškodoval. Škode je okoli 250 gold. Gozd je lastnina gosp. Fr. Povšeta, ravnatelja kmetijske šole v Gorici. Zanétil je baje mlad, nepoznan dečko — vsaj tako sumijo, ker so ga videli leteti iz gozda in kričati: „Ježeš, Ježeš!"

Telegrami „Ljubljanskemu Listu."

Dunaj, 7. aprila. Cesarjevič je otvoril tičjo razstavo z navdušenim govorom, v kojem je povdarjal, da je prirodopisna veda pečat vtisnila našemu veku ter da se naravoslovci zmagonosno borujejo v vseh strokah pod znamenjem prave in znanstveno utemeljene izobraženosti.

Dunaj, 7. aprila. „Fremdenblatt" dokazuje, da je odlok nižjeavstrijskega namestništva gledé uvažanja pitane živine iz Požuna po polnem utemeljen v avstrijski postavi o živinski kugi.

Praga, 7. aprila. Vest „Politike" in „Pokroka", da se je odposlal policijski komisar s 16 stražniki v Liberec *(Reichenberg)* s poveljem, zameniti ondotno občinsko redarstvo, ni istinita.

Trst, 6. aprila. Ob 8. uri zvečer počila je petarda pred kadetnim zavodom; nobene škode, ljudstvo silno razdraženo.

Dunaj, 6. aprila. Danes predpoludnem je bil pogreb Kurandov. Občinstva je bilo izredno veliko; med žalujočimi g. trgovinski minister, podpredsednik gosposke zbornice knez Czartoryski, Schmerling, Glaser, dunajski župan, občinski odborniki, policijski predsednik, mnogo poslancev, učenjakov, pisateljev, funkcijonarjev severne železnice itd. Osobje severne železnice, dunajskega magistrata in židovska bogoslužna občina je napravila špalir pri krsti. V vseh ulicah, po katerih se je sprevod pomikal, gorele so plinove svetilnice. Na centralnem pokopališči govorila sta pridigarja Jelinek in Güdemann, potem je govoril dr. Herbst.

Ljubek, 6. aprila. Danes zjutraj je tú umrl nemški pesnik Emanuel Geibel.

Petrograd, 6. aprila. Govorice o novem ruskem posojilu so neopravičene.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 7. aprila.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	79·85
» » » » srebru	80·95
Zlata renta	101·40
5% avstr. renta	95·40
Delnice národne banke	847·—
Kreditne delnice	322·50
London 10 lir sterling	121·30
20 frankovec	9·61
Cekini c. kr.	5·69
100 drž. mark	59·30

Uradni glasnik

z dné 7. aprila.

Razpisane službe: V c. kr. moški kaznilnici v Karlau (Gradec) dve pazniški službi, prva z letno plačo 300 gld. in druga z 260 gold. in postranskimi dohodki. Prošnje do 3. maja vodstvu kaznilnice v Karlau pri Gradci.

Eks. javne dražbe: V Črnomlji posestvo Jan. Šustariča iz Sela pri Otovici št. 3 (655 gold.) dné 28. maja, 20. jun. in 18. jul.; dalje posestvo Neže Križe iz Blatnika (1000 gold.) dné 23. maja, 20. jun. in 18. jul.; posestvo Ane Stajerjeve iz Griča št. 20 (160 gold.) dné 23. maja, 20. jun. in 18. jul. — V Metliki posestvo Bare Bukove iz Bubnarce (450 gold.) dné 10. maja, 11. jun. in 11. jul.; posestvo Štef. Ivca iz Malin št. 9 dné 9. maja (3. narok); posestvo Marka Vivode iz Bojanje Vasi št. 5 (870 gold.) dné 24. maja, 25. jun. in 25. julija. — V Postójini posestvo Ant. Česnika iz Palčjega (2065 gold.) dné 9. maja (3. narok); posestvo Antonije Grilanc iz Hrašja (540 gold.) dné 6. maja, 11. jun. in 17. jul.; posestvo Marije Penko iz Kala (750 gold.) dné 6. maja, 11. jun. in 17. jul. — V Logatcu posestvo Jan. Petkovšekovo iz Medvedjega Brda št. 6 (1591 gold.) dné 10. maja (3. narok); posestvo Fr. Bajtovo iz Planine št. 113 dné 10. maja (prenos 3. naroka); posestvo Jos. Leskovica št. 10 iz Hotederšiča (2115 gold.) dné 1. maja, 29. maja in 3. jul.; posestvo Luke Uršiča iz Dol. Jezera št. 10 (300 gold.) dné 10. maja (prenos 3. naroka).

Tujci.

Dné 5. aprila.

Pri **Maliču:** Fuchs, Meisner in Schwarz, trgovci z Dunaja. — Hass, trgovec iz Gradca. — Feldscharek, trgovec iz Kraljega dvora. — Koch-Bernek in graf Thurn, c. kr. polkovnika iz Zagreba.

Pri **Slonu:** Igali, dijak iz Tržiča (Ital.) — Treumann, trgovec iz Hamburga. — Brandt, trgovec z Dunaja. — Khittel, c. kr. stotnik s soprogo iz Zadra. — Vičar, zasebnik iz Pudoba. — Lenko Anna, posestnica in Lenko Marta iz Celja. — Kröll in Blassnig iz Domžal.

Umrli so:

Dné 4. aprila. Jarnej Šifrer, zasebnik, 57 l., jetika. — Primož Padar, gostač, 84 l., Hradeckyjeva vas št. 16, pljučna oteklina. — Anton Kulterer, delavec, 51 l., Poljanski nasip št. 50 (posilna delarnica), jetika.

Dné 5. aprila. Ignacij Čretnik, dijak, 18 l., Mestni trg, št. 17, sušica. — Peter Kastelic, sin užitninskega paznika, $1^3/_4$ l., Kárlovška cesta št. 19, kron. vnetje dušnika.

Tržne cene.

V Ljubljani 5. aprila: Hektoliter banaške pšenice velja 8 gld. 34 kr., domače 7 gld. 96 kr.; ječmen 4 gld. 87 kr.; rež 5 gld. 69 kr.; ajda 5 gld. 53 kr.; proso 5 gld. 53 kr.; turšica 5 gld. 20 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 68 kr.; leča hektol. po 9 gld., bob 9 gld., fižol 10 gld. — Goveja mast kilo po 1 gld. 6 kr., salo po 84 kr., špeh po 58 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 64 kr., svinjina 70 kr., drobniško po 40 kr. — Piške po 50 kr., golobi 18 kr.; 100 kilo sena 2 gld. 23 kr., slame 1 gld. 87 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 20 kr.; mehkih 4 gld. 40 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči). 24 gld., belo 20 gld.

Srečke

z dné 5. aprila.

Dunaj:	20	58	62	10	72.
Gradec:	17	50	16	69	8.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
5. aprila	7. zjutraj	731·61	+ 6·3	svzh. sl.	js.	0·00
	2. pop.	730·33	+18·3	»	»	
	9. zvečer	732·45	+11·4	jzp. sl.	»	
6. aprila	7. zjutraj	734·07	+ 8·6	brezv.	obl.	0·00
	2. pop.	734·11	+15·5	»	»	
	9. zvečer	734·51	+12·0	»	»	

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1 : 75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, prilepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova

knjigarna v Ljubljani.

Odgovorni urednik prof. Fr. Šuklje.

Tiskata in zalágata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.